

HØRINGSNOTAT

Resumé og kommentarer til høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af barselsloven (13 ugers ekstra orlov til begge tvillingeforældre m.v.)

Januar 2024

J.nr. 2023-8732

CAIJ
Cecilie Kisling

Indledning

Lovforslaget har været sendt i ekstern høring fra den 9. oktober til 6. november 2023.

Følgende organisationer har modtaget lovforslaget i ekstern høring:

Advokatrådet, Adoption og Samfund, Akademikernes Centralorganisation (AC), Ankenævnet for ATP, Ankestyrelsen, Arbejdsløshedskassen ASE, Arbejdsmarkedets TillægsPension (ATP), Business Danmark, Børnenes bureau, Børns Vilkår, Centralorganisationernes Fællesudvalg (CFU), Dansk Teater, Danske A-kasser, Datatilsynet, Det Faglige Hus, Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Dansk Artistforbund, Dansk Erhverv, Dansk Industri (DI), Dansk Journalistforbund (DJ), Dansk Kvindesamfund, Dansk Musikerforbund, Dansk Skuespillerforbund, Dansk Socialrådgiverforening, Danske A-kasser, Danske Advokater, Danske Regioner, Den Danske Dommerforening, Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH), Fagligt selskab for sundhedsplejersker, Familiepolitisk Netværk, Finansforbundet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA), Foreningen Far, Foreningen Mistet Barn, Forhandlingsfællesskabet, Forældre & Fødsel, Frie Funktionærer, Gartneri-, Land og Skovbrugets Arbejdsgivere (GLS-A), Ingeniørforeningen (IDA), Institut for Menneskerettigheder (IMR), Jordemoderforeningen, Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte (KTO), Kommunernes Landsforening (KL), Kompetencecenter for Amning, Kristelig Arbejdsgiverforening (KA), Kristelig Fagbevægelse (KRIFA), Kvinderådet, KVINFO, Landsforeningen Spædbarnsdød, Lederne, LGBT+ Danmark, Mødrehjælpen, Producentforeningen, Red Barnet, SMV Danmark, Sundhedskartellet, Udbetaling Danmark.

Beskæftigelsesministeriet har modtaget høringssvar fra Akademikerne, FH, Forhandlingsfællesskabet, CFU, DA, FA, Ankestyrelsen, Mødrehjælpen og Kompetencecenter for Amning.

Danske Regioner, KL, Krifa, Ankenævnet for ATP og Udbetaling Danmark har meddelt, at man ikke har bemærkninger til lovforslaget.

Generelle bemærkninger

Høringssvarene er generelt meget positive over for de foreslåede regler om ekstra orlov til tvillingeforældre. Der er ligeledes generelt opbakning til de foreslåede ændringer i barselslovens § 10 om fleksibilitet i forbindelse med forlængelse af fraværsretten.

Forhandlingsfællesskabet finder det ærgerligt, at der ikke fsva. trillingeforældre fastholdes, at det ekstra fravær med dagpenge fortsat kan afholdes inden for 18 måneder efter barnets fødsel. CFU er enig i dette synspunkt.

Forhandlingsfællesskabet og CFU foreslår desuden, at ikrafttrædelsestidspunktet for ændringen til § 23 c træder i kraft den 1. december 2023 samtidig med selve bestemmelsen i § 23 c.

DA er ikke enig i, at der ikke vil være økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet, da der med lovforslaget bliver givet flere fraværsrettigheder til forældre og mere fleksibilitet til afholdelsen, hvorfor arbejdsgivere vil skulle administrere dette i deres systemer. DA foreslår derfor, at det anføres, at lovforslaget vurderes at medføre administrative konsekvenser for erhvervslivet og at disse konkretiseres. Endelig hæfter DA sig ved, at lovforslaget ikke kun drejer sig om tvillinge- eller flerlingeforældre, men at der ligeledes er ændringer, som gælder for alle forældre, hvilket bør fremgå tydeligere af lovforslagets formål.

DA kvitterer for, at lovforslaget ophæver særreglerne, der blev fastsat i forbindelse med covid-19. I den forbindelse bemærker DA, at der qua de mange ændringslove til barselsloven er behov for en lovebekendtgørelse for at gøre loven mere læsbar og overskuelig.

FA bemærker, at lovforslaget udgør en væsentlig udvidelse af fraværsretten, men at fraværsret er begrænset til en mindre del af medarbejderne på det danske arbejdsmarked, og at det er vigtigt, at ændringer i lovgivningen ikke skaber urimelige byrder for virksomhederne, samtidig med at de imødekommer forældrenes behov og tager hensyn til virksomhedernes driftsmæssige kontinuitet og behovet for planlægning.

Kompetencecentret for Amning støtter forslag om 26 ugers ekstra orlov til tvillingeforældre, idet det klart vil medvirke til at flere vil få bedre muligheder for at amme svarende til de gældende danske anbefalinger.

Beskæftigelsesministeriet har noteret sig Forhandlingsfællesskabets og CFU's synspunkt, som dog ikke giver anledning til ændringer i lovforslaget. Det fremgår af den politiske aftale, at aftalepartierne er enige om, at der skal gælde de samme regler for alle forældre, der får to eller flere børn ved samme fødsel.

For så vidt angår spørgsmålet om ikrafttrædelse er det efter Beskæftigelsesministeriets vurdering ikke hensigtsmæssigt at tillægge den foreslåede ændring til § 23 c tilbagevirkende kraft fra før lovforslagets fremsættelse. Det skal i den sammenhæng bemærkes, at der er tale om en præcisering af regler, som træder i kraft den 1. december 2023.

Beskæftigelsesministeriet bemærker for så vidt angår DA's synspunkter omkring de administrative konsekvenser for erhvervslivet, at det er lagt til grund, at arbejdsgiverne med lovforslaget skal tåle, at en mindre af gruppe lønmodtagere får en længere orlovsperiode og at der allerede er fastsat regler om, at andre end barnets forældre i visse situationer kan tage del i forældrenes orlov. Disse regler træder i kraft for børn født den 1. januar 2024 eller senere. Vedr. bemærkningen om lovforslagets øvrige ændringer, der gælder for alle forældre, bemærker Beskæftigelsesministeriet, at dette er blevet præciseret i lovforslagets indledning.

Mht. den foreslåede øgede fleksibilitet i forbindelse med forlængelse af fravær er det Beskæftigelsesministeriets vurdering, at det er en fordel for både arbejdsgivere og lønmodtagere, da det fremover vil være muligt retsbaseret at forlænge fraværet med præcis den periode, der er nødvendig – og der vil derfor ikke være behov for at aftale fravigelser.

Det er på den baggrund vurderet og i lovforslaget angivet, at de administrative konsekvenser er mindre end 4 mio. kr., hvorfor de ikke er konkretiseret nærmere.

Beskæftigelsesministeriet skal til DA's bemærkning vedrørende behov for en ny lovbekendtgørelse gøre opmærksom på, at det forventes, at der hurtigt efter reglerne om overdragelse af orlov til sociale forældre og nærtstående familiemedlemmer træder i kraft, vil blive udstedt en ny lovbekendtgørelse.

Bemærkninger til lovforslaget

Lovforslagets § 1, nr. 1. Forlængelse af fraværsretten (barselslovens § 10)

FH bemærker særligt, at den foreslåede ændring i barselslovens § 10 om fleksibilitet ved forlængelse af fraværsretten og lovbemærkningerne om samspillet mellem forlængelse og udskydelse imødekommer praktiske udfordringer. Forhandlingsfællesskabet og CFU er enige.

DA kan støtte, at lovforslaget gør den retsbaserede forlængelse af fraværsretten mere fleksibel således, at forældre kan vælge at vende tilbage tidligere på arbejde, og at fleksibiliteten er underlagt de eksisterende regler om varsling.

Beskæftigelsesministeriet har noteret sig bemærkningerne og bekræfter, at forlængelse af fravær efter barselslovens § 10 skal varsles efter barselslovens almindelige bestemmelser herom.

Lovforslagets § 1, nr. 2. Ekstra orlov til tvillingeforældre (barselslovens § 14 a)

Akademikerne foreslår, at der i den foreslåede § 14 a, stk. 1, tilføjes en mulighed for undtagelsesvist at kunne overdrage de ekstra uger til anden forælder for at imødekomme familier, hvor det ikke er praktisk muligt, f.eks. af privatøkonomiske årsager, for forældrene at holde orloven sammen.

Akademikerne bemærker desuden, at den foreslåede § 14 a, stk. 3, potentielt stiller soloforældre dårligere end efter gældende ret, idet de på nuværende tidspunkt ved

tre eller flere børn har ret til 26 ugers ekstra fravær, hvorimod de efter den foreslåede bestemmelse alene har ret til 13 ugers ekstra fravær. Endvidere er det uhen-sigtsmæssigt, at soloforældre skal foretage en ansøgning for at få lov at tildele de yderligere 13 ugers ekstra fravær (14. til 26. uge) til nærtstående familiemedlemmer eller sociale forældre.

Ankestyrelsen er af den opfattelse, at de foreslåede ændringer ikke vil komme de adoptanter, der adopterer tvillinger fra udlandet til gavn, da børn fra udlandet i udgangspunkt er mere end et år, når børnene overdrages til adoptanterne. Ved national adoption vil en del af børnene ligeledes være over et år på tidspunktet for frigivelsen. Dertil kommer at de adoptanter, der adopterer to eller flere søskende fra udlandet fortsat ikke vil få gavn af de nye regler, selvom adoptanterne også skal varetage omsorgen for to nye børn i familien på én gang, uanset børnenes tilblivelseshistorie, jf. principmeddelelse 96-15, der fastslår, at adoptivforældre, som adopterer flere børn samtidigt, ikke har ret til mere fravær med barselsdagpenge end ved adoption af et barn. Ankestyrelsen bemærker, at adoptanter som udgangspunkt er tiltænkt samme ret som retlige (biologiske) forældre.

DA finder bestemmelsen i den foreslåede § 14 a, stk. 2, uklar i forhold til, hvor meget orlov en social forælder kan få overdraget. DA forstår bestemmelsen således, at en social forælder i relation til tvillinge- eller flerlingefødsler maksimalt kan få overdraget 13 uger fra de retlige forældre, og at dette også gør sig gældende hvor der er tale om én retlig forælder.

DA bemærker, at lovbemærkningerne til den foreslåede § 14 a, stk. 3, lægger op til, at de ekstra uger kan deles mellem flere nærtstående familiemedlemmer, hvilket ikke stemmer overens med formuleringen af selve lovbestemmelsen, hvoraf det fremgår, at der kan søge om ekstra uger til et nærtstående familiemedlem eller en social forælder. Efter DA's opfattelse, bør muligheden for at søge ekstra uger holdes til at omfatte ét nærtstående familiemedlem, hvorved der sikres sammenhæng, med det der gælder for soloforældre, der kun får et barn.

DA mener, at der i § 14 a, stk. 6, bør gælde samme varslingsfrister for orlov, der overdrages efter § 14 a, stk. 2 og 3, dvs. 4 uger før fødsel, hvis det skal afholdes inden for de første 10 uger efter fødslen, eller senest 6 uger efter fødslen, hvis orloven skal afholdes efter de første 10 uger efter fødslen. Efter DA's opfattelse bør henvisningen til § 23 c, stk. 3 derfor udgå.

Mødrehjælpen støtter soloforældres mulighed for at søge om ekstra 13 ugers orlov med ret til barselsdagpenge til brug for et nærtstående familiemedlem eller en social forælder, men opfordrer samtidig til, at enlige forsørgere får tildelt samme rettigheder.

Ankestyrelsen bemærker desuden, at de almindelige bemærkninger i lovforslagets pkt. 2.1.2 om, at ”dør et af børnene på et tidspunkt efter fødslen, vil de retlige forældre beholde de ekstra 13 ugers orlov, uanset, at forældrene også har ret til 26 ugers sorgorlov i forbindelse med det ene barns død”, vil medføre en forskelsbehandling af forældre i sorg, da forældre, som får ét barn, der dør kort tid efter fødslen, alene opnår ret til sorgorlov i 26 uger.

Desuden henviser Ankestyrelsen til, at ”er ét af børnene dødfødt, vil begge forældre efter gældende regler have ret til 26 ugers sorgorlov i forbindelse med det ene barns død. Forældrene vil i den situation ikke få ret til 13 ugers ekstra orlov efter den foreslåede § 14 a. Det skyldes, at retten efter § 14 a er betinget af, at der er mindst to levendefødte børn ved samme fødsel, idet formålet med ekstra orlov er, at begge forældre kan holde orlov sammen og passe børnene.”

Beskæftigelsesministeriet skal til Akademikernes forslag om mulighed for at overdrage orlov i særlige situationer bemærke, at en sådan mulighed ligger uden for den politiske aftale.

Beskæftigelsesministeriet har desuden noteret sig Akademikernes synspunkter vedr. soloforældre, der får tre eller flere børn ved samme fødsel og bemærker i den forbindelse, at partierne bag den politiske aftale er enige om, at de nye regler om 13 ugers ekstra orlov til hver forælder skal gælde for alle forældre, der får to eller flere børn ved samme fødsel. En soloforælder, der får to eller flere børn ved samme fødsel får samtidig mulighed for at søge om ekstra 13 ugers fravær, som kan tildeles en social forælder eller et nærtstående familiemedlem.

Beskæftigelsesministeriet skal til Akademikernes synspunkt om det uhensigtsmæssige i, at soloforældre skal ansøge om tildelingen af 13 ugers ekstra orlov til et nærtstående familiemedlem, bemærke, at det er betingelse for tildelingen af de ekstra uger til et nærtstående familiemedlem eller en social forælder, at soloforælderen opfylder beskæftigelseskravet i barselsloven. Det er samtidig en betingelse for tildelingen, at det nærtstående familiemedlem eller den sociale forælder er omfattet af definitionen i barselslovens § 23 c eller § 23 a, stk. 3. Der er således ikke tale om ubetinget tildeling af ekstra uger til soloforælderen selv, som soloforælderen frit kan disponere over, men en tildeling til en anden person, som skal registreres i Udbetaling Danmarks systemer. Derfor skal soloforælderen aktivt ansøge om tildelingen.

Beskæftigelsesministeriet kan i forhold til DA's bemærkninger bekræfte, at en social forælder ikke kan afholde mere end i alt 13 ugers orlov, der er overdraget efter § 14 a, stk. 2, eller tildelt efter stk. 3.

I forhold til DA's bemærkninger om, hvor mange nærtstående familiemedlemmer, der kan overdrages orlov til bemærker Beskæftigelsesministeriet, der ved formuleringen i den foreslåede § 14 a, stk. 3, om ”et nærtstående familiemedlem” og ”en social forælder” henvises til selve begrebet nærtstående familiemedlem og social forælder, som disse er defineret i § 23 c og § 23 a, stk. 3. Det har aldrig været hensigten at begrænse overdragelse af orlov til én og kun én person. Formålet med at give soloforældre ret til at overdrage orlov til enten nærtstående familiemedlemmer eller sociale forældre er, at andre end den retlige forælder skal kunne tage del i omsorgen for barnet. Der er således ikke noget til hinder for, at f.eks. en soloforælders søster og mor hver får overdraget en del af orloven og på den måde deles om omsorgen for barnet. Det kan f.eks. skyldes, at den ene part ikke har mulighed for at holde orlov i hele den periode, som der er mulighed for at overdrage.

Beskæftigelsesministeriet har noteret sig DA's synspunkt vedr. nærtstående familiemedlemmers varslingsfrist af afholdelse af overdraget orlov i § 14 a, stk. 6. Beskæftigelsesministeriet bemærker, at der er lagt vægt på det hensigtsmæssige i at fastholde den samme varslingsfrist på 8 uger inden orlovens afholdelse for nærtstående familiemedlemmer, der ønsker at afholde overdraget orlov. Der er også lagt vægt på, at behovet for at overdrage orlov til et nærtstående familiemedlem kan opstå efter barnets fødsel, f.eks. hvis den ene forælder dør efter barnet er født, og der derfor er behov for, at en anden person træder til og hjælper til med omsorgen for barnet. DA's bemærkning har samtidig givet anledning til en justering af § 14 a, stk. 6, således, at det klart fremgår, at sociale forældre, der får overdraget eller tildelt orlov efter bestemmelsen, skal iagttage de almindelige varslingsregler i barselslovens § 15, idet der ikke her gælder samme hensyn som for nærtstående familiemedlemmer, der får tildelt orlov efter forslaget.

I forhold til Mødrehjælpens bemærkninger om enlige forsørgere bemærker Beskæftigelsesministeriet, at overdragelse af orlov til nærtstående familiemedlemmer alene gælder for soloforældre. Beskæftigelsesministeriet henviser samtidig til, at enlige forsørgere efter de regler i den gældende § 21 b har ret til op til 22 ugers yderligere barseldagpenge.

Beskæftigelsesministeriet har noteret sig Ankestyrelsens bemærkninger, som ikke giver anledning til ændringer i lovforslaget. Det bemærkes i den forbindelse, at lovforslaget udmønter den politiske aftale om at give ekstra orlov til forældre, der får to eller flere børn ved samme fødsel. Der er således eksplicit i aftalen og lovforslaget taget stilling til afgrænsningen af, hvilke forældre, der får ret til ekstra orlov.

For så vidt angår i hvilke situationer forældre både får ret til 13 ugers ekstra orlov ved flerlingefødsler og 26 ugers sorgorlov bemærkes, at der af hensyn til forældrene er truffet beslutning om, at i de situationer, hvor der er to eller flere levende fødte børn, og der derfor allerede er tildelt 13 ekstra uger til hver forælder, vil disse uger ikke blive annulleret/krævet tilbage fra forældrene.

Lovforslagets § 1, nr. 4. Den ene forælder er social sikret i et andet land end Danmark (barselslovens § 21, stk. 5)

Ankestyrelsen henviser til, at det fremgår af lovforslaget, at der i § 21, stk. 5, indsættes en bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om ”i hvilket omfang uger med udbetaling af en tilsvarende forsørgelsesydelse efter et andet lands lovgivning til den anden forælder fratrækkes.”

Videre fremgår det af § 17 i bekendtgørelse nr. 427 af 5. april 2022 om ret til barseldagpenge for forældre til et barn, der er født eller modtaget fra den 2. august 2022, at ”Hvis kun den ene af barnets forældre er omfattet af dansk lovgivning om social sikring, og forældrene bor sammen, kan Udbetaling Danmark efter ansøgning tildele ekstra 13 uger med barseldagpenge ved fravær efter barselslovens § 9 eller § 10 inden for 1 år efter barnets fødsel eller modtagelse til den forælder, der er socialt sikret i Danmark, hvis det dokumenteres, at den anden forælder ikke i samme periode efter et andet lands lovgivning får udbetalt en offentlig forsørgelsesydelse under orlov. Får

den anden forælder udbetalt en offentlig forsørgelsesydelse under orlov i samme periode, fragår antallet af uger med en offentlig forsørgelsesydelse i retten efter 1. pkt.”

Ankestyrelsen bemærker, at der ikke i loven ses yderligere mulighed for udvidelse af den fastsatte periode for udnyttelse af barsel end den, der fremgår af bekendtgørelsens bestemmelser.

Beskæftigelsesministeriet skal bemærke, at hensigten ikke er at udvide den fastsatte periode for udnyttelse af barsel. Som det fremgår af lovbemærkningerne til den foreslåede ændring af barselslovens § 21, stk. 5, forventes hjemlen at blive udmøntet, så det fremgår, præcis for hvilken periode, forældrene skal dokumentere, at den forælder, der ikke er socialt sikret i Danmark, ikke efter et andet lands lovgivning får udbetalt en offentlig forsørgelsesydelse, herunder i hvilket omfang eventuelle uger med udbetaling af en offentlig forsørgelsesydelse under orlov til den anden forælder skal fragå i antallet af uger, der tilkendes.

Lovforslagets § 1, nr. 5. Flexibel afholdelse af overdraget orlov til nærtstående familiemedlemmer (barselslovens § 23 c)

DA er ikke enig i, at et nærtstående familiemedlem, der har fået overdraget orlov skal have samme muligheder for at planlægge orloven fleksibelt som forældre eller sociale forældre. Forslaget er efter DA's opfattelse udtryk for vidtgående fleksibilitet i forhold til nogle allerede meget vidtgående og gunstige orlovsregler.

DA er således ikke enig i udlægningen af gældende ret om, at det allerede følger af § 23 c, stk. 3, at den nærtstående ensidigt kan varsle den overdragede orlov til afholdelse enten som en sammenhængende periode eller som opdeltede perioder på fuld tid afholdelse af overdraget orlov.

DA finder derfor, at der med den foreslåede ændring til § 23 c, stk. 3, sker en betydelig udvidelse af retten i forhold til nugældende § 23 c, som DA ikke kan støtte. DA finder, at den foreslåede aftalemulighed baseres på et forkert grundlag.

Beskæftigelsesministeriet har noteret sig DA's synspunkter. I den forbindelse bemærkes indledningsvist, at arbejdsgivere og lønmodtagere har mulighed for at indgå præcis de aftaler de vil omkring lønmodtagerens arbejde og fravær. Det er ikke hensigten med lovforslaget eller barselsloven generelt at begrænse denne aftalefrihed. Aftalefriheden vurderes også at være en fordel for begge parter, da det er muligt at planlægge fraværet, så det passer alle bedst, herunder også, at orloven holdes delvist/på nedsat tid. Det understreges, at det er op til arbejdsgiveren at beslutte, om man vil indgå en aftale med lønmodtageren om fleksibilitet.

På den baggrund er det Beskæftigelsesministeriets vurdering, at muligheden for at indgå en aftale om fleksibilitet bør fremgå udtrykkeligt af § 23 c, stk. 3, således som det er forslået i lovforslaget § 1, nr. 5.

Dernæst bemærker Beskæftigelsesministeriet, at der i den gældende § 23 c, stk. 3, ikke er indlagt den begrænsning, at den overdragede orlov skal holdes som en sammenhængende periode, som fx afholdelse af retsbaseret udskudt orlov efter barselslovens § 11. Bestemmelsen er derfor ikke til hinder for, at et nærtstående familiemedlem ad flere omgange inden for barnets første leveår, får overdraget orlov, hvor hver periode skal varsles med 8 uger til arbejdsgiveren. Bestemmelsen er tilsvarende heller ikke til hinder for, at et nærtstående familiemedlem, der f.eks. har fået overdraget i alt otte ugers orlov, har aftalt med soloforælderen, at fire uger holdes på ét tidspunkt, og fire uger holdes på et andet tidspunkt – og hver periode skal så varsles med 8 uger til arbejdsgiveren.

Retten til barselsdagpenge er alene begrænset af, at det nærtstående familiemedlem holder fraværet inden for det første år efter barnets fødsel.

Beskæftigelsesministeriet har på baggrund af DA's høringssvar præciseret lovbetragtningerne således, at det fremgår, hvordan og på hvilke måder orlov kan overdrages til og afholdes af nærtstående familiemedlemmer.